

Til Fjordfiskerinemnda
v/ leder Helga Pedersen

Frakkfjorden og Marint verneområde LoppHAVET

Viser til vår henvendelse til nemnda 16. november 2018 og ditt svar av 26. november 2018.

Vi har forståelse for at Fjordfiskerinemnda ikke kan gå inn i enkeltsaker. Men siden vi sist hadde kontakt, har det skjedd flere ting. Denne saken begynner å bli så spesiell, og vi tør derfor be om at Fjordfiskerinemnda engasjerer seg. Det er flere ting som gjør at vi mener saka egner seg som en prinsipp sak.

Om Frakkfjorden

Fjorden er en liten terskelfjord med mange verneverdier, som lokale viktige gytefelt og oppvekstområde for kysttorsk, beiteområde for rødlista sjøfugl, tradisjonell samisk bruk og stort naturmangfold.

Alle aktører mener fjorden er uegnet til oppdrettsindustri, bla. på grunn av at den er helt urørt av større tekniske inngrep og av oppdrettsindustri.

Om LoppHAVET marine verneområde

Formålet med marin verneplan å beskytte et representativt utvalg av marine områder i norsk territorialfarvann, med hovedvekt på bunnlevende organismer. LoppHAVET kommer til å bli det største marine verneområdet i Norge med mange verneverdier av internasjonal interesse.

Miljødirektoratet har anbefalt at fjordene i Loppa kommune, heller ikke Frakkfjorden, ikke skal være med i verneområde (alternativ B). Verneplanen for LoppHAVET marine verneområde er nå sendt fra Miljødirektoratet til behandling i departementet. Frakkfjorden grenser helt opp til det foreslåtte verneområdet.

Vi stiller spørsmål ved at Frakkfjorden som urørt fiskerik fjord ikke er med i det geografiske området. Frakkfjord bygdelag ønsker å ta dette opp med departementet/miljøvernministeren for å få dem til å se på det geografiske området på ny.

Regulering og kommuneplanens arealdel

Politisk ledelse i Loppa kommune ønsker å vedta en detaljreguleringsplan laget av konsesjonssøker, selskapet Grieg Seafood AS, der formålet er å legge til rette for oppdrett i Frakkfjorden. Loppa kommunes arealplan er fra 2001. Arbeidet med ny areal og kystsoneplan er under arbeid og forventes ferdig i løpet av 2020. Områdene som nå ønskes til oppdrettsindustri er mer enn 3 ganger større enn i gjeldende arealplan.

Forslaget til reguleringsplan har vært på offentlig høring, og innvendingene har vært unisone, fra både grunneiere, 7 bygdelag, Fiskarlaget Nord, Kystfiskarlaget, naturvernorganisasjoner, Fiskeridirektoratet og Sametinget.

Rådmannen innstilte på å utsette behandling til ny arealplan er vedtatt. Ordfører i Loppa, Steinar Halvorsen(H), sier den gamle arealplanen er god nok og ønsker å ta opp reguleringsplanen i kommunale møter 28. mars. Han skal bare gjennomføre et dialogmøte med Sametinget 25 mars for så å gå videre med saken, uavhengig av Sametingets innsigelse. I Kyst og fjord uke 11 stilte han seg uforstående til grunnlaget for en innsigelse fra Sametinget. Samtidig stiller han næringsutvikling opp mot «hyttefolk», Altaposten 15 mars. (se vedlegg)

Ordfører i Loppa kommune regner nok ikke tradisjonelt kyst- og fjordfiske som næringsliv.

Forskningsprosjekt som forutsetter etablering av oppdrett

Det er meget spesielt at Havforskningsinstituttet og NGU i et stort forskningsprosjekt skal bruke Frakkfjorden til undersøkelser og innhenting av data, alt fra 2019/2020. Begrunnelsen er at det er «planlagt» etablert oppdrett her i 2021. Forslag til reguleringsplan om oppdrettsindustri i Frakkfjorden er basert på arealplan fra 2001, som da ble vedtatt uten at det ble foretatt noen konsekvensutredning.

Vi synes det er svært betenkelig at man i et prestisjetungt forskningsprosjekt har plukket ut Frakkfjorden og da forutsatt at her skal komme oppdrett. Dvs at Frakkfjorden er plukket ut som *mulig* forskningsfjord for å vurdere tilstanden før og etter oppdrett.

Dette forskningsprosjektet blir brukt av Loppa kommune og Grieg Seafood som argumentasjon for å legge til rette for oppdrett. Her skal fiskernes «synsing» og erfaringer overprøves med naturvitenskapelige metoder.

Feltarbeidet startet i uke 11 i år, der det ble lagt ut «lyttbøyer» gjennom hele Frakkfjorden, (med blinkende lys), for å følge fiskens vandring i fjorden.

Ingen som bor og bruker området var informert på forhånd om at dette skal skje, om hvilke metoder som skal brukes eller om feltarbeidet kan begrense bruk og være til hinder for fiske. Frakkfjord Bygdelag fikk informasjon om dette forskningsprosjektet først etter at søknad til Norges forskningsråd var sendt. Da ble bygdelaget kontaktet av prosjektansvarlig med en kort informasjon om planene. Etter at prosjektet fikk bevilgningene har det ikke kommet informasjon til lokale berørte parter.

Prosjektansvarlig Pål Arne Bjørn har i mail forsikret oss om at, *»Prosjektet har en plan B for å håndtere et nei, både organisatorisk og faglig. Det er rutiner for «majore events» både i Havforskningsinstituttet og Forskningsrådet»*

Han snakker her om at hvis det ikke blir oppdrett i Frakkfjorden, så har de en annen fjord. Det fremkommer ikke i forskningsbeskrivelsen hva plan B er og hvilken fjord det siktes til.

Vi vil også stille spørsmål ved metodene som er valgt. Vi mener at en systematisk faglig kartlegging/ intervjuundersøkelse der eldre fiskere og bygdefolk blir stilt spørsmål om økologi, fangst og fiske før og etter etablering av oppdrett vil være viktig dokumentasjon der man tar lokale sjøsamiske tradisjonskunnskaper på alvor. Dette ville være en mye rimeligere metode, og som ikke forutsetter etablering av oppdrett i urørte fjorder.

Om Havforskningsinstituttet og Norges Geologiske Institutt sitt prosjekt, «Impacts of Salmon on Atlantic cod stocks – Salcod»

https://www.forskningsradet.no/prognett-havbruk/Nyheter/Stotte_til_forskning_pa_hvordan_havbruk_pavirker_torsken/1254038406320?lang=no&fbclid=IwAR2UsTGRYsWTYtig7P6yf8SleB3IGC5wcmfx0dmL3DTKuWFFPX-Xxl8DGTo

<https://www.ngu.no/nyheter/kartlegger-om-oppdrett-pavirker-torsken>

Medvirkning i sjøsamiske tradisjonelle bruksområder

Loppa kommune er et gammelt sjøsamisk område, og Frakkfjord Bygdelag har fått utarbeidet rapporten «Sjøsamisk bosetning i Frakkfjord» ved Sjøsamisk kompetansesenter, se vedlegg.

Hovedkonklusjonen i rapporten er følgende;

«Frakkfjords sjøareal er på grunn av fiskeressursene viktig for befolkningen og for lokalsamfunns overlevelse i en stor del av Loppa kommune. Det at lokale folk kan bruke sjøen på tradisjonelt vis, for eksempel som yrkesfiskere eller matauk-fiskere, er også en forutsetning for at generasjoners erfaringsbaserte lokalkunnskap kan overføres videre. En del av denne kunnskapen er videreført fra en gammel sjøsamisk tradisjon.»

Frakkfjorden er den siste rike fiskefjorden i Loppa kommune som er urørt av oppdrettsanlegg. Grieg Seafood AS sine planer går ut på å legge et oppdrettsanlegg midt i et viktig gytefelt og oppvekstområde for blant annet kysttorsk.

Havforskninga og NGU har startet et prosjekt uten at de formelle godkjenninger om oppdrett foreligger. De legger følgelig et press på at kommunen skal vedta reguleringsplanen om tilrettelegging for oppdrett i fjorden. Det er betenkelig at man innen seriøs forskning velger en fjord uten at det vært en grundig saksbehandling på om fjorden overhode er egnet for oppdrettsindustri. Frakkfjord bygdelag mener at dette er helt uakseptabelt at Havforskningsinstituttet starter opp med utlegging av utstyr uten å informere lokale brukere.

Måten vi blir oversett på av forskningsinstitusjoner og kommunale myndigheter er helt uakseptabelt. Bygdelagene og fiskarlaget mener nå at nok er nok. Fjordene Langfjorden og Bergsfjorden i Loppa har mye oppdrettsindustri og er ifølge lokale fiskere, fisketomme. Grunnlaget for fjordfiske blir borte når oppdrettsindustrien får slippe til.

Viktig prinsippsak

Frakkfjorden er et godt eksempel på hvordan fiskerinæringen og den sjøsamiske levevei blir overkjørt av kommunens tilrettelegging overfor helt nye aktører som oppdrettsindustrien er. Det handler om en rettighetsoverføring. I argumentasjonen for tilrettelegging blir ofte ord som nye arbeidsplasser og næringsutvikling mye brukt, uten å bli veid opp mot tradisjonelle næringer som kyst og fjordfiske.

I Frakkfjorden drives det enda i dag samiske næringer i form av fjordfiske og sjølaksefiske av fastboende. Det må det være muligheter for i framtida også.

Vi ser derfor denne saka som en viktig prinsippsak, og som bør passe godt for mandatet til Fjordfiskeremnda, og som viktig kunnskapsgrunnlag for arbeidet. Vi håper at Fjordfiskeremnda har fått tilstrekkelig informasjon om problemstillingene og kan ta dette opp som sak.

For Frakkfjorden bygdelag

Jon Arne Wilhelmsen
Tlf. 91665044

Kopi:
Loppa og Hasvik Fiskarlag
Kystfiskarlaget
NRK Sapmi